

EEN DRUPPELZWAMACHTIG WASWEB-DINGETJE

Bernhard de Vries

Roerdomplaan 222, 7905 EL Hoogeveen

Een publicatie van de Aphyllophorales-werkgroep Cristella.

De Vries, B. 2005. A *Dacrymyces*-like thin resupinate thing. *Coolia* 48(4): 209-210.

The author describes a *Cerinomyces*, a third found in the Netherlands, that is assumed to be *C. crustulinus*. The collection has, however, spores broader than 4 μm , just like two other collections do.

Gewoonlijk probeer je af en toe in de winter eens of er al (nog) wat van je gading te vinden is. Zo ook op 10 januari 2005. Het was vrij zacht weer en de vogels maakten al voorjaarsachtige schijnbewegingen. M'n veldkameraad Will Pannekoek kon ook, dus wat let ons. Ik wist nog wat sparrenaanplant bij Tiendeveen (gehucht Siberië) te staan waar ik een tijd geleden geen tijd voor had gehad. Het is een rommelig mengbosje met eiken en armetierige sparren. Dood hout was er niet omvangrijk, maar in de vorm van veel dunne dode stammetjes van Fijnspar.

Op één zo'n half afgebroken staande bonestok vond ik iets wazigs op kaal hout. Denkend aan Nevelkorstjes kon ik dat niet laten zitten. Thuis gekomen bleek het geen Nevelkorstje te zijn, ook geen ander normaal nietigheidje maar wel iets leuks: een oude bekende uit de zomer van 1980. In dat jaar had ik tot groot leed van mijn vrouw en kinderen vanuit Normandië een uitstapje gepland naar de binnenlanden van Bretagne. Het werd dankzij bedorven ijsjes en een grove onderschatting van de reistijd een grote sof. Het doel, een bos met veel *Taxus*, werd wel gehaald en één van de vondsten was destijds dit dunne dingetje; op *Taxus*.

Het dunne overtrekje is nauwelijks zichtbaar en eigenlijk moet je een beetje getikt zijn om zulke wazigheidjes op te merken. Kleur zit er ook al niet echt aan; op de dikste delen een beetje vuilgeel. Vers lijkt bij 20 $\times$ de consistentie van volgroeide delen wasachtig, maar dunne delen en de randen zijn poreus en fijn spinwebachtig. Dat laatste wordt versterkt als het dingetje opdroogt; dan wordt het meer fijn pruineus en de randhaartjes worden duidelijker. Het oppervlak heeft nergens wratjes. Bij 40 $\times$ zijn heel fijne dunne haartjes te zien. Doe je een stukje onder de microscoop dan weet je eerst niet wat je ziet want een druppelzwam is het niet, maar daar lijkt het wel op: mooie stenvorkbasidiën.

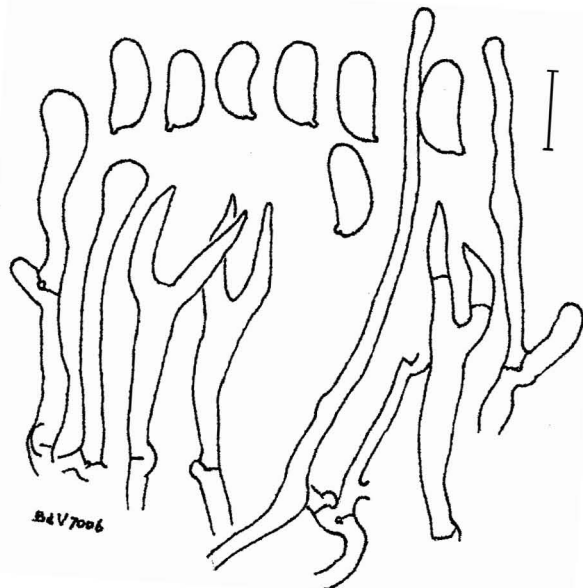
De naam houd ik op *Cerinomyces crustulinus* (Bourd. & Galz.) Martin var.? (Okerkleurige gaffelspoordrager).

Microscopische beschrijving (Figuur 1):

Sporen cilindrisch tot allantoid, niet gesepteerd, 9–12 $\times$ 4–5 μm . Basidia 2-sporig, enkele 3-sporig, 19–25 $\times$ 4,5–6 μm (zonder sterigmen). Sterigmen 13–20 μm lang en ongeveer 3 μm breed, soms met een secundair septum. Hyphidia 37–77 μm lang, soms gelijkend op een basidium dat aan de top lang is uitgetrokken, soms clavaat. Gespen aanwezig.

Deze soort werd eerder gevonden in een struweel bij Santpoort (febr. 1995; km-hok 25.11.53) door Nico Dam en door de Flevoland werkgroep bij Lelystad (augustus 1996; km-hok 20.46.41).

Geen enkele beschrijving in de literatuur vermeldt dat de sporen breder zijn dan 4 μm . Toch hebben twee van de Nederlands collecties, Lelystad en Tiendeveen, en de Franse

Figuur 1. *Cerinomyces crustulinus* var.? Collectie BdV nr. 7006. Sporen, basidiën, hyphidia en hyfen. Maatstreep is 10 µm.

collectie sporen die mij verleiden tot het denken aan een variëteit '*latisporus*'. Normaal zijn de sporen $7-12 \times 2,4-4$ µm. Ook de aanwezigheid van steriele elementen in het hymenium schijnt variabel te zijn. Hyphidia worden gemeld in Nordic Macromycetes en de Kleine Kryptogamenflora.

De taxonomische plaats van dit geslacht is reden van discussie geweest. Sinds er bij andere soorten van dit geslacht sporen zijn gevonden die gesepteerd zijn (Boidin & Gilles 1986) is de verwantschap met de Dacrymycetaceae duidelijk.

De soort komt in de meeste werelddelen voor, maar is zeldzaam. Hij is gemeld van Canada (B.C.), de VS (LA en MI), Zweden, Finland, Frankrijk, Spanje, Oostenrijk, Italië en Nieuw-Zeeland. Als substraat worden zowel naaldhout als loofhout vermeld. In ons land is hij nu drie maal waargenomen: op Populier, Zwarte den en Fijnspar.

Literatuur

- Boidin, J. & Gilles, G. 1986. Basidiomycètes Aphyllophorales de l'Ile de la Réunion. Bull. Soc. Myc. Fr. 102: 273 - 278.
- Dämon, W. 1998. Corticioiden Basidiënpilze Österreichs — 2. Österr. Z. Pilzk. 7: 142.
- Ginns, J. & Lefebvre, M. N. L. 1993. Lignicolous Corticioid Fungi of North America. Mycol. Memoir, vol. 19.
- Hansen, L. & Knudsen, H. (eds.) 1997. Nordic Macromycetes, Vol.3. Nordsvamp, Kopenhagen.
- Jülich, W. 1984. Kleine Kryptogamenflora, Bd. IIb/1: Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. G. Fischer Verlag, Stuttgart.
- Jülich W. and Stalpers, J.A. 1980. The resupinate non-poroid Aphyllophorales of the northern hemisphere. North Holland publ., Amsterdam.
- Lammers, H. & v.d. Put. K. 2002. Uitbreiding Nederlandse namenlijst voor Aphyllophorales en Phragmobasidiomycetes. Coolia 45(2) : 110-118.